

Mantelzorgende studenten

Vijfpuntenplan

Inleiding

In Nederland heeft één op de tien jongeren een naaste met een chronische ziekte of beperking, zoals een ouder, broer of zus (De Boer, Oudijk & Tielen, 2012 uit factsheet SCP). Een groot deel van hen geeft hulp of ondersteuning; zij worden ook wel jonge mantelzorgers genoemd. Er is echter nog maar weinig bekend over de groep die hun studie combineert met mantelzorgtaken. Uit onderzoek van Bureau Studentenartsen van de Universiteit van Amsterdam blijkt dat ongeveer 6% mantelzorg biedt aan een naaste. Onderzoek van Hogeschool Windesheim spreekt van bijna 7% van de onderzochte studenten. Mantelzorgende studenten ondervinden vaker langdurige psychische en lichamelijke klachten. Zij lopen een grotere kans op klachten als depressiviteit, faalangst en eenzaamheid, met alle gevolgen voor hun studieresultaten van dien. In het onderzoek van Windesheim geeft een derde van deze studenten aan dat er negatieve gevolgen zijn voor hun studieresultaten. Er wordt dus veel gevraagd van hun veerkracht.

Het is volgens het CDA dan ook hoog tijd dat deze groep studenten de aandacht krijgt die het verdient en waar nodig wordt ontzien. Zeker nu ook het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in de Toekomst Verkenning 2018 aan de bel trekt over de toenemende mentale druk op jongvolwassenen en studenten, waar ook wordt benadrukt dat zij door de vergrijzing steeds vaker de rol van mantelzorger op zich moeten nemen.

Erkenning

Uit gesprekken die CDA-Kamerlid Harry van der Molen (woordvoerder Hoger Onderwijs) heeft gevoerd, blijkt vooral dat mantelzorgende studenten gezien en erkend willen worden. Ze willen niet zielig gevonden worden, maar wel begrip voor de dubbele zorgen die zij hebben en regie kunnen voeren over de situatie. Net als bij topsporters, zou veel meer maatwerk geboden moeten worden. De combinatie van mantelzorg en studie is namelijk ook een vorm van topsport. De groep 'eerste generatie' studenten moet hierbij goed in de gaten worden gehouden.

Aan de hand van een vijfpuntenplan wil het CDA voor mogelijkheden zorgen om de studerende mantelzorger te ondersteunen en beschermen. Denk bijvoorbeeld aan een extra tentamen als een mantelzorgende student onverwachts mee moet naar het ziekenhuis, en daardoor geen tentamen kan maken. Of dat er samen met deze student gekeken wordt naar de vervulling van een eventuele aanwezigheidsplicht. In het Vijfpuntenplan worden de volgende voorstellen gedaan, waar een belangrijke rol is weggelegd voor de onderwijsinstellingen:

5 voorstellen

1) Keurmerk 'zorg en ondersteuning'

Universiteiten en hogescholen hebben nu al de mogelijkheid om, in het kader van de instellingstoets kwaliteitszorg, een bijzonder keurmerk aan te vragen. Bijvoorbeeld op het gebied van 'kleinschalig en intensief onderwijs', 'ondernemen' of 'duurzaam onderwijs' bestaat dit al. Het CDA wil graag dat instellingen zich ook kunnen onderscheiden op het gebied van studentenwelzijn, waar mantelzorg onderdeel van is, en daar erkenning voor krijgen. Bijvoorbeeld door een nieuw predicaat 'zorg en ondersteuning' te introduceren, waar instellingen zich op kunnen profileren.

2) Aan tafel bij werkgroep studentenwelzijn

Als onderdeel van het Actieplan Studentenwelzijn is een werkgroep ingericht waar naast de minister van OCW, de hogescholen (VH) en universiteiten (VSNU) ook de studentenbonden, expertisecentrum Handicap & Studie en de gemeenten (VNG) betrokken zijn. In het actieplan komt de mantelzorgende student alleen zijdelings aan bod. Het CDA vindt daarom dat een organisatie zoals Mezzo, de landelijke vereniging voor (jonge) mantelzorgers, een vaste plek aan deze tafel hoort te krijgen.

3) 'Ken je studenten'

Bij inschrijving op een hogeschool of universiteit wordt veel informatie verzameld over een student. Dit begint al met het studiekeuzegesprek, wat volgens het CDA een natuurlijk startmoment vormt van studiebegeleiding door te vragen naar de thuissituatie en eventuele zorgtaken die studenten hebben. Zo kunnen direct afspraken worden gemaakt met studenten hoe hiermee om te gaan. Daarnaast is het goed als instellingen door middel van een jaarlijkse screening onder hun studenten zicht krijgen op het welzijn van hun studenten. Het zou nog beter zijn als onderwijsinstellingen dit in gezamenlijkheid op zouden pakken, zodat ook een totaalbeeld van de sector kan worden geschetst.

4) Voorlichting

Om de kennis en deskundigheid onder het personeel van onderwijsinstellingen te vergroten, is het belangrijk dat een passend cursusaanbod wordt gerealiseerd. Bijvoorbeeld voor studieloopbaanbegeleiders en examencommissies. Het CDA wil daarom dat hier extra aandacht aan wordt besteed en dit door instellingen proactief wordt aangeboden, in samenspraak met mantelzorgers zelf.

5) Uitbreiden experiment flexstuderen

Om het (voltijds) hoger onderwijs op maat aan te kunnen bieden en beter aan te laten sluiten bij de behoefte van studenten, is het experiment flexstuderen in het leven geroepen. Komend studiejaar wordt dit experiment voor het eerst geëvalueerd. Het CDA wil het experiment wederom openstellen, waarbij meer instellingen en mantelzorgende studenten vanaf het eerste jaar kunnen deelnemen.

Vragen? Laat het ons weten!

Heeft u een vraag, opmerking of advies voor CDA-woordvoerder Harry van der Molen over mantelzorgende studenten? Of heeft u zelf te maken met deze situatie en wilt u uw ervaringen delen? Laat het ons dan weten via [deze link!](#)

Bronnen

Factsheet Gezondheid- en studieuitkomsten bij mantelzorgende studenten, SCP

Factsheet Onderzoek: studieklimaat, gezondheid en studiesucces 2017, Windesheim
Actieplan studentenwelzijn

Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: Een gezond vooruitzicht, RIVM